

Revurdering inkl. påbud til soproduktion

**Bojskovskov 27
6400 Sønderborg**

Meddelt d. 20. november 2015

**Meddelt af Land og Natur, Sønderborg
Kommune**

Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune revurderer hermed miljøgodkendelse af d. 26. april 2006 af husdyrbruget Bojskovskov 27 (tidligere Bojskovskov 17), 6400 Sønderborg efter § 40 i bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Revurderingen omfatter en husdyrproduktion på 1.012 årssøer, svarende til 229,41 DE på Bojskovskov 27.

Sønderborg Kommune vurderer, at ejeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknologi, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget og udbringning af husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet.

Der er meddelt påbud på baggrund af denne revurdering. Påbuddene er meddelt som vilkår og fremgår af afsnit 1.2. Det fremgår af afsnittet, hvilke vilkår, der er bevaret fra den oprindelige godkendelse og hvilke, der er nye vilkår.

Revurdering inkl. påbud annonceres på Sønderborg Kommunes hjemmeside den 20. november 2015.

Revurdering inkl. påbud kan, indenfor en frist på 4 uger, fra afgørelsen er offentliggjort, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt. Klagefristen udløber 18. december 2015.

Lene Alnor

Land og Natur

Natur og Miljø

Sønderborg Kommune

Ejerforhold

Ansøgers navn: I/S Lei v. Carl Christian Lei og Jens Lei
Ejer af ejendommen: Carl Christian Lei, Avnbølgårdvej 10, 6400 Sønderborg
Adresse for revurderingen: Bojskovskov 27, 6400 Sønderborg

Virksomhedens navn: I/S Lei
Ejer af virksomheden: Carl Christian Lei og Jens Lei
Adresse på virksomheden: Avnbølgårdvej 10, 6400 Sønderborg

Matrikel: 20 Ladegårskov, Gråsten-Adsbøl m.fl.
CVR-nr.: 26733553
CHR-nr.: 49248
Kontaktperson: Carl Christian Lei
E-mail: info@avnbolgaard.dk

Konsulent: Ulla R. Pallesen, LandboSyd, urp@landbosyd.dk

Revurderingen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Land og Natur
Natur og Miljø
Rådhusstorvet 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler: Lene Alnor
Sag nr.: 14/1307
KS: SBMO

Indholdsfortegnelse

1	Resumé og vilkår	5
1.1	Resumé	5
1.2	Vilkår meddelt som påbud.....	5
1.3	Næste revurdering	10
2	Baggrund	10
3	Generelle forhold.....	11
4	Husdyrhold, staldanlæg og drift	11
4.1	Husdyrhold	11
4.2	Staldindretning	12
5	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	12
5.1	Ammoniak og natur	12
5.2	Lugt, støv, støj, transport, fluer og skadedyr, affald, spildevand og driftsforstyrrelser	15
6	Bedst tilgængelig teknologi	19
6.1	Staldindretning	19
6.2	Fodring.....	20
6.3	Energi- og vandforbrug.....	22
6.4	Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	25
6.5	Udbringning af husdyrgødning	26
6.6	Management	27
6.7	Samlet BAT-vurdering	28
7	Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	28

Bilag

1. Situationsplan
2. BAT-beregning
3. Beredskabsplan

1 Resumé og vilkår

1.1 Resumé

På husdyrbruget drives en soproduktion med en godkendelse på 1.012 årssøer, svarende til 229,41 DE beregnet efter værdier for dyreenheder fra Bekendtgørelse nr. 594 6/5/2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Ejendommen ligger ca. 3 km vest for landsbyen Avnbøl. Ejendommen ligger i landzone.

BAT-niveauet, beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for soproduktioner i gyllesystemer, kan overholdes ved fast overdækning af gyllebeholder og anvendelse af fodertilpasning som tiltag. Der er stillet vilkår hertil.

Kommunen vurderer, at BAT-niveauet for management, fodring, energi- og vandforbrug, samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning er overholdt.

Af hensyn til krav om anvendelse af bedst tilgængelig teknologi har Sønderborg Kommune bl.a. stillet påbud om:

- Brug af foderkorrektion
- Udarbejdelse af beredskabsplan

I forbindelse med afgørelsen har Sønderborg Kommune vurderet, at ejer har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi, og at svineproduktionen i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab og miljø.

1.2 Vilkår meddelt som påbud

Følgende afsnit rummer alle vilkår, både eksisterende overførte vilkår (**Uændret**) fra den tidligere meddelte godkendelse, samt nye vilkår meddelt som påbud i forbindelse med denne revurdering. Nye vilkår er markeret med (**Nyt**). Eksisterende vilkår, som kan have været med en anden ordlyd, er markeret med (**Ændret**). Enkelte vilkår er udgået (**Udgår**). Dette skyldes fx, at nogle vilkår kan være blevet indarbejdet i lovgivningen. Det er derfor ikke nødvendigt at fastholde kravet i et vilkår.

INDRETNING OG DRIFT

1.1 og 1.2 (Ændret) Husdyrbruget må drives med en maksimal årlig produktion på 1.012 årssøer, svarende til 229,41 DE beregnet efter værdier for dyreenheder fra Bekendtgørelse nr. 594 4/5/2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Dyrene må fordeles i staldene med følgende gennemsnitlig maksimal belægning:

Staldafsnit	Art og vægtklasse/alder	Antal	Stipladser	DE
15 Drægtighedsstald	Årsso, løbe- drægtighedsstald, løsgående, delvis spalter	507	391	80,45
15 Farestald	Årsso, farestald, kassestier, delvis spalter	898	205	61,07
5+6+9	Årsso, løbe- drægtighedsstald, løsgående, delvis spalter	229	177	36,34
12	Årsso, farestald, kassestier, delvis spalter	114	26	7,75

	ter			
2+10	Årsso, løbe- drægtighedsstald, individuel opstaldning, delvis spalter	166	128	26,34
3+4	Årsso, løbe- drægtighedsstald, individuel opstaldning, delvis spalter	110	85	17,46
I alt		-	1.012	229,41

1.3 (Uændret) Der skal føres en driftsjournal over ejendommens dyrehold. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal indkøbte dyr og evt. salg af levende dyr samt vægt heraf, antal dyr bortskaffet til destruktions samt antal og vægt af dyr sendt til slagtning. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.

1.4 (Uændret) Pumpe og gyllevogn skal altid være under opsyn under læsning. Eventuelt spild skal opsamles og ledes tilbage til gyllebeholder.

1.5 (Uændret) Efter udbringning af gylle på mark skal det sikres, at slæbeslanger m.v. er tømt, så der ikke spildes gylle på veje.

1.6 (Udgår)

1.7 (Udgår)

1.8 (Uændret) Der skal til enhver tid overfor miljømyndigheden kunne fremlægges mark- og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt.

1.9 (Uændret) Der skal til enhver tid overfor miljømyndigheden, i det omfang de forefindes, kunne fremlægges slagteriafregninger, driftsregnskaber, E-kontrol og besætningslister, som kan dokumentere husdyrholdets størrelse og sammensætning.

1.10 (Uændret) Der skal på ejendommen være mulighed for, at tilsynsmyndigheden kan føre tilsyn med dyreholdets størrelse ved optælling i staldene. Medarbejderen vil ved tilsyn i staldene overholde gældende karantænerregler i besætningen.

1.11 (Uændret) Fyldning af marksprøjte skal altid ske under opsyn

1.12 (Uændret) Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

1.13 (Uændret) Der skal til stadighed være rent og ryddeligt ved ejendommen, og denne må ikke give anledning til væsentlige lugt- og støvgener udenfor ejendommens skel.

LUFT/LUGT

2.1 (Uændret) I stalde med styret ventilation skal færrest mulige ventilationsafkast være i brug, så den højest mulige afkasthastighed opnås.

2.2 (Uændret) Afkast fra ventilationsanlæg og andre udluftninger skal være opadrettede, uden afdækningsplader. Afkast, der ikke er ført 1 m over tagryg, skal ved udskiftning føres minimum 1 m over tagryg.

2.3 (Uændret) Ventilationsanlæggene skal holdes rene og serviceres jævnligt, så ventilationsydelsen er optimal. Driftsjournal herfor skal indeholde oplysninger om dato for kontrol og rengøring.

2.4 (Uændret) Ændringer i for eksempel staldindretning eller af ventilationsarrangementer, må kun ske efter forudgående accept af miljømyndigheden.

2.5 (Uændret) Stalde og ventilationsanlæg skal vedligeholdes og rengøres for at begrænse lugtgener. Udslusning eller overflytning af gylle må ikke foretages på lørdage samt søn- og helligdage. I sommerperioden skal udslusning foretages tidligt om morgenen.

SPILDEVAND M.M.

3.1 (Uændret) Der må vaskes materiel (landbrugsmaskiner, transportbiler m.v.) på en vaskeplads med en tæt, befæstet bund med afløb af spildevand og regnvand til forbeholder eller gyllebeholder. Der må ikke være risiko for afløb til overfladevandsledning, dræn, vandløb, borer, brønde m.v.

3.2 (Uændret) Hvis der ikke findes en etableret vaskeplads med afløb til gyllebeholder kan vask af materiel (landbrugsmaskiner, transportbiler m.v.) alternativt ske på et græsareal (eller anden form for plantedække), hvor der ikke er risiko for, at vaskevand eller spild kan medføre forurening. Der må ikke være borer, brønde, dræn eller vandløb m.v. i umiddelbar nærhed (minimum 15 m til dræn, vandløb m.v. og minimum 300 m fra drikkevandsboringer og brønde). Der skal jævnligt skiftes mellem forskellige arealer.

3.3 (Uændret) Påfyldning af marksprøjte må kun ske på den dertil indrettede fyldeplads.

3.4 (Uændret) Afløb fra ud- og indleveringsrum skal være koblet på gyllebeholder eller anden form for opsamlingsbeholder til opsamling af overfladevand.

STØJ

4.1-4.5 (Ændret) Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteser angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (1/2 time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

Miljømyndigheden kan forlange, at husdyrbruget skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som ”miljømåling - ekstern støj” i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993. Dokumentation skal tilsendes miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfrist herfor aftales med miljømyndigheden.

Dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Målingerne/beregningerne skal foretages og afrapporteres som "Miljømåling - ekstern støj". Målingen/beregningen skal foretages for de mest støjbela- stede områder udenfor husdyrbrugets grund, under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden. Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A). Hvis støjgrænser- ne er overholdt, kan der kun kræves en årlig støjmåling. Udgifterne til dokumentation skal betales af husdyrbruget.

AFFALD

5.1 (Uændret) Døde dyr skal snarest transporteres til destruktionsanstalt og må i tids- rummet inden afhentning ikke give anledning til uhygiejniske forhold.

5.2 (Uændret) Eventuelle rester af bekæmpelsesmidler, der ikke indgår i markbehandlin- gen m.v. og som skal bortskaffes som farligt affald. Resterne skal opbevares i originalembal- lage sammen med de øvrige bekæmpelsesmidler eller på lignende vis, indtil de bortskaffes.

5.3 (Uændret) Medicinrester og brugte kanyler skal afleveres på apoteket. Medicinrester skal opbevares i original emballage og kanyler i kanylebokse. Tom medicinemballage kan bortskaffes som almindeligt erhvervsaffald.

5.4 (Uændret) Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i behol- dere, der er resistente overfor det opbevarede affald. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares på spildbakken. Alternativt skal beholderne stå på et tæt olieresistent underlag på en måde, så indholdet af den største beholder kan tilbageholdes.

5.5 (Uændret) Olie- og brændstoffiltre skal opbevares indendørs i en beholder, der er resi- stent overfor olie og brændstof. Batterier skal opbevares indendørs i en syrefast beholder.

5.6 (Uændret) Farligt affald må maksimalt opbevares i et år, før det bortskaffes.

5.7 (nyt) Spild af olie og kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indehol- dende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

5.8 (nyt) Nye olieprodukter og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere som er tyde- ligt mærkede med indhold. De skal placeres under tag og beskyttes mod vejrlig på en op- lagsplads med impermeabel belægning uden afløb. Oplagspladsen skal være indrettet såle- des, at spild af olie og kemikalier kan holdes inden for et afgrænset område og uden mulig- hed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak.

JORD, GRUNDEVAND, VANDLØB OG SØER

6.1 (Uændret) Bekæmpelsesmidler skal opbevares i et rum med et tæt gulv og uden mu- lighed for afløb til kloak, dræn eller lignende. Eventuelle rester, der er tilbage i sprøjten efter behandling af mark, må ikke bortledes via afløb, men skal fortyndes og udspredes på mark.

6.2 (Uændret) Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.

6.3 (Uændret) Belægning under diesel- og olietanke, påfyldningsstude samt aftapningssteder i forbindelse hermed, skal være etableret med fast og tæt belægning.

6.4 (Uændret) Ved ændringer eller ombygninger af anlæg vedr. diesel- og olietanke skal kommunen have meddelelse herom inden start.

IKRAFTTRÆDELSE OG TIDSRISTER

7.1 (Uændret) Godkendelsen træder i kraft den 26.04.2006.

7.2 (Uændret) Virksomheden skal opfylde kravene i denne miljøgodkendelse senest 6 måneder efter at godkendelsen er trådt i kraft.

BAT

8.1 (nyt) El-forbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt, (f.eks. ved kvittering fra el-selskabet).

8.2 (nyt) Hvis virksomhedens elforbrug overstiger 300.000 kWh/år skal der foretages et energieftersyn inden 1 år efter at elforbruget overstiger ovenstående. Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden, og eventuelle forslag til forbedringer, som via en besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter ejers modtagelse af besøgsrapporten.

8.3 (nyt) Udskiftning af ventilationsarrangementer skal ske med udgangspunkt i at opnå en reduktion af energiforbruget.

8.4 (nyt) Vandforbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

8.5 (nyt) Hvis husdyrbrugets vandforbrug overstiger 7.200 m³, skal ejer sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.

8.6 (nyt) kg N ab dyr pr. årssø må maksimalt være: $((\text{FEso pr. årssø} \times \text{gram råprotein pr. FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257) = \mathbf{24,13 \text{ kg N}}$

8.7 (nyt) Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- - antal årssøer
- - antal fravænnede grise pr. årssø
- - fravænningsalder og -vægt
- - foderforbrug pr. årssø
- - det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FEso i de anvendte blandinger i hhv. drægtigheds- og diegningsperioden

8.8 (nyt) N ab dyr skal på baggrund af driftsjournalens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år (for eksempel 2012) til 15. februar i år (for eksempel 2014). Dokumentationen skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden ved ordinært tilsyn.

8.9 (nyt) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver 3. måned såfremt der ændres på blandingernes sammensætning. Dette gælder kun såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

8.10 (nyt) Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned eller ved ændringer samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst frem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

8.11 (nyt) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal opdateres hvert 2. år.

8.12 (nyt) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette Tilsynsmyndigheden, Landbrugsgruppen, Sønderborg Kommune, tlf.: 88 72 40 85.

8.13 (nyt) Uheld, herunder svigt af de forureningsbegrænsende foranstaltninger, der medfører forurening af omgivelserne, skal straks udbedres og anmeldes til tilsynsmyndigheden/beredskabet.

1.3 Næste revurdering

Sønderborg Kommune skal tage en godkendelse op til revurdering regelmæssigt og mindst hvert 10. år jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 17. Det er derfor planlagt at udarbejde den næste revurdering i 2025.

2 Baggrund

Jævnfør § 40 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal godkendelser meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres. Miljøbelastningen fra husdyrproduktionen revurderes i forhold til ajourføring af teknologisk udvikling og generel ny viden om miljøforholdene i omgivelserne. Ved revurdering af eksisterende miljøgodkendelser meddelt efter miljøbeskyttelsesloven, bliver husdyrproduktionen omfattet af bestemmelserne i Husdyrloven.

Formålet med revurderingen er først og fremmest at vurdere, om virksomhedens indretning og drift lever op til kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT). Påbud i denne revurdering er derfor hovedsageligt givet for at sikre, at husdyrbruget lever op til anvendelse af bedst tilgængelig teknologi. Påbud gives efter Husdyrlovens § 39, jf. § 41 stk. 3.

En revurdering omfatter således ikke en vurdering af, om husdyrbruget overholder Husdyrlovens generelle afskæringskriterier. Således behandles fx ejendommens harmoniarealer heller ikke i denne revurdering.

Husdyrbruget på Bojskovskov 27, 6400 Sønderborg blev miljøgodkendt efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven d. 26. april 2006. Det godkendte dyrehold på daværende tidspunkt var 1.012 årssøer med pattegrise til 7,2 kg.

Der blev d. 21. december 2006 meddelt en godkendelse til udvidelse af dyreholdet til 1.135 årssøer, men denne afgørelse blev påklaget, og da der ikke var foretaget en VVM-screening af ansøgningen om udvidelse, hjemviste Miljøklagenævnet sagen til fornyet behandling d. 6.

marts 2007. Der er efterfølgende ikke udarbejdet en ny godkendelse. Dvs. at det stadig er godkendelsen fra d. 26. april 2006, som er gældende.

Siden miljøgodkendelsen blev meddelt i 2006 er der etableret en ny fortank på 90 m³. Endvidere er der etableret et solcelleanlæg øst for staldanlægget.

Der er ikke foretaget væsentlige fysiske ændringer af selve staldanlægget siden godkendelsen blev meddelt.

Sønderborg Kommune skal på baggrund af tilsyn på virksomheden, eventuelle klager fra parter og inddragelse af ny viden foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at ændre vilkårene i den eksisterende godkendelse.

Sønderborg Kommune har truffet afgørelse om, at vilkårene i miljøgodkendelsen og revurderingen skal ændres jf. § 40, stk. 3 i godkendelsesbekendtgørelsen, med hjemmel i § 39, jf. § 41 i husdyrloven.

Sønderborg Kommune indledte revurderingen d. 3. februar 2015 ved at sende et brev til husdyrbrugets ejer, hvor der blev orienteret om, at kommunen havde påtænkt at begynde revurderingen. D. 19. oktober 2015 modtog kommunen oplysningsmateriale fra ejer bl.a. et fiktivt ansøgningsskema med skema nr. 81090 indsendt igennem www.husdyrgodkendelse.dk.

3 Generelle forhold

Virksomheden I/S Lei, som driver produktionen på ejendommen, ejes af Jens og Carl Christian Lei. Ejendommen ejes af virksomhedens ene ejer Carl Christian Lei. Produktionen på ejendommen består af et svinebrug. Produktionsanlægget fremgår af bilag 1. Svineproduktionen er en konventionel kontinuerlig produktion, som er ligeligt fordelt hen over året.

Der er på ejendommen en produktionstilladelse til 1.012 årssøer, svarende til 229,41 DE.

I/S Lei, driver desuden husdyrproduktion på følgende ejendomme: Bojskovvej 46 og Avnbølgårdvej 10, 6400 Sønderborg og Kådnervej 4, 6430 Nordborg.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at de stillede vilkår i godkendelsen fra 2006 stadig er dækkende for produktionen på ejendommen med de ændringer og tilføjelser, som er nævnt i afsnit 1.2 og i vurderingerne nedenfor.

To vilkår, vilkår 1.6 og 1.7 er udgået, da det følger af dansk lovgivning, at der skal være min. 9 måneders opbevaringskapacitet. Der anvendes desuden ikke markstakke på ejendommen.

4 Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1 Husdyrhold

Husdyrbrugets staldafsnit og dyrehold fremgår af tabel 1 og anlæggets indretning fremgår af situationsplanen, bilag 1.

Tabel 1. Dyreholdets størrelse

Staldafsnit	Art og vægtklasse/alder	Antal	Stipladser	DE
15 Drægtighedsstald	Årsso, løbe- drægtighedsstald, løsgående, delvis spalter	507	391	80,45
15 Farestald	Årsso, farestald, kassestier, delvis spalter	898	205	61,07
5+6+9	Årsso, løbe- drægtighedsstald, løsgående, delvis spalter	229	177	36,34
12	Årsso, farestald, kassestier, delvis spalter	114	26	7,75
2+10	Årsso, løbe- drægtighedsstald, individuel opstaldning, delvis spalter	166	128	26,34
3+4	Årsso, løbe- drægtighedsstald, individuel opstaldning, delvis spalter	110	85	17,46
I alt				229,41

Miljømyndighedens vurdering

I miljøgodkendelsen fra 2006 var det tilladte dyrehold 1.012 årssøer med pattegrise til 7,2 kg. Der er ikke ændret i staldsystemer eller dyrehold siden godkendelsen er meddelt. Dyreholdet på ejendommen er derfor nu som nævnt i tabel 1.

Vilkår 1.1 og 1.2 rettes, så dyreholdets fordeling i de forskellige staldafsnit fremgår. Dokumentation for dyreholdets størrelse skal kunne fremvise vilkår 1.3.

4.2 Staldindretning

Bygninger, antal stipladser, gulvtyper og udmugningssystem fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Oversigt over bygnings anvendelse, antal stipladser, udmugningssystem og gulvtype.

Stald nr.	Anvendelse	Dyretype	Antal stipladser	Udmugningssystem	Indretning og gulvtype
15 Drægtighedsstald	Svin	Årsso	391	Gylle	Løsgående, delvis spalter
15 Farestald	Svin	Årsso	205	Gylle	Kassestier, delvis spalter
5+6+9	Svin	Årsso	177	Gylle	Løsgående, delvis spalter
12	Svin	Årsso	26	Gylle	Kassestier, delvis spalter
2+10	Svin	Årsso	128	Gylle	Individuel opstaldning, delvis spalter
3+4	Svin	Årsso	85	Gylle	Individuel opstaldning, delvis spalter

Miljømyndighedens vurdering

Der er ikke ændret i stald- og udmugningssystemer siden godkendelsen er blevet meddelt.

5 Forurening og gener fra husdyrbruget

5.1 Ammoniak og natur

Der er som udgangspunkt ikke hjemmel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til at bestemme, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer i bilag 3 og 4 skal gælde ved revurdering af en godkendelse. Dette skyldes, at det fremgår af bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgø-

relsen, at denne alene skal anvendes ved tilladelser og godkendelser efter §§ 10, 11, 12 og 16, altså ved etableringer, ændringer eller udvidelser, hvorimod revurdering vedrører eksisterende husdyrbrug, hvor der ikke sker nogen forandring.

Når det gælder beskyttelsesniveauet for ammoniak, fremgår det dog af bekendtgørelsen, at uanset niveauet for BAT, vil bekendtgørelsens totaldepositionskrav skulle være opfyldt efter en frist, som fastlægges konkret ved revurderingen i den enkelte sag. Hvis der er kategori 1- eller 2-naturområder, hvor grænsen for totaldeposition af ammoniak i tabel 3 i bekendtgørelsens bilag 3 overskrides, skal revurderingsafgørelsen derfor indeholde en frist for, hvornår totaldepositionskravet skal være overholdt.

Tabel 3. Krav til ammoniakdeposition i kategori 1 og 2 natur

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1 nr. 1 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	Max. totaldeposition afhængig af husdyrbrug i nærheden* 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug
Kategori 2. § 7 stk. 1 nr. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år

*Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

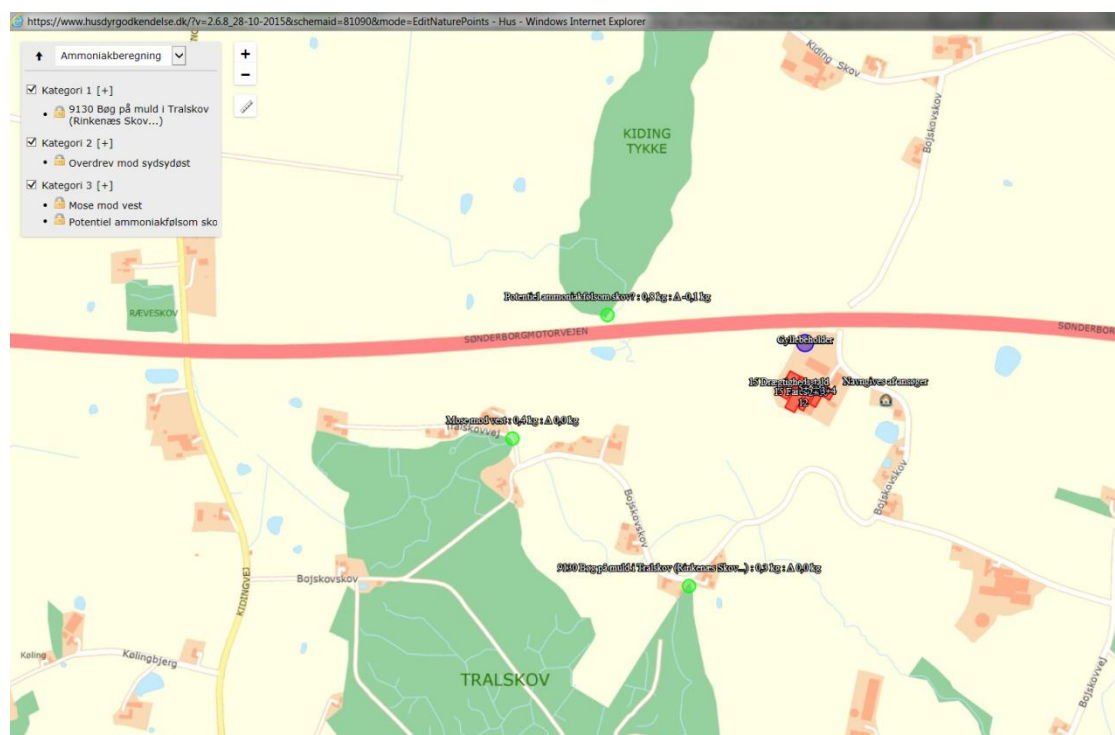
Antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 m +
Antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 m +
Antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 m +
Antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1.000 m +
Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover 1000 m +

I tabel 4 ses total- og merbelastningen i de nærmeste naturpunkter som Sønderborg Kommune har vurderet til at være potentielle sårbare naturområder.

Tabel 4. Ammoniakdepositionsregninger til naturpunkter

Naturtype	Merdep. Kg N/år	Totaldep. Kg N/år	Beskrivelse
Kategori 1 natur	0,0	0,3	Bøg på muld i Tralskov (Habitatområde Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov) ca. 440 m sydvest for anlægget
Kategori 2 natur	0,0	0,0	Overdrev ved Adsbøl, ca. 3 km sydøst for anlægget
Kategori 3 natur	0,0	0,4	Mose ca. 580 m mod vest
Kategori 3 natur	-0,1	0,8	Potentiel ammoniakfølsom skov 460 m sydvest for anlægget

Figur 1. Angivelse af beregningspunkt for ammoniakdeposition til nærmeste naturområder.

Totaldepositionen fra anlægget til kategori 1 natur er 0,3 kg N/ha/år og til kategori 2 natur 0,0 kg N/ha/år.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune konstaterer, at husdyrbruget ved den nuværende produktionsstørrelse vil være i stand til at overholde ammoniakkravet til nærmeste kategori 1 og 2-natur jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Dette er begrundet i depositionsregninger foretaget i det digitale ansøgningsystem, www.husdyrgodkendelse.dk.

Ammoniakdepositionen til kategori 1 natur er 0,3 kg N/ha/år. Men da der ikke ligger andre ejendomme med husdyr inden for den angivne radius i tabel 3, antages beskyttelsesniveauet at være overholdt.

På baggrund af vurderingen finder Sønderborg Kommune, at der ikke kan påvises en tilstandsændring alene som følge af driften af Bojskovskov 27. Med henvisning til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMKN 132-00130 fra 23. november 2011, revurderer Sønderborg Kommune fortsat drift af ejendommen ud fra en vurdering af, at

- 1) der ikke på revurderingstidspunktet er konstateret en egentlig tilstandsændring af de omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder,
- 2) påvirkningen af naturområderne ikke med sikkerhed kan henføres til adressen, da der er andre kilder til ammoniakdeposition i nærområdet, blandt andet husdyrbruget umiddelbart nær adressen.

Habitatvurdering

Pligten til at gennemføre en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1 og 2, gælder ikke for revurderingsafgørelser, jf. § 8 stk. 6. Baggrunden er, at habitatdirektivets artikel 6

stk. 3 ikke gælder for eksisterende virksomhed, der fortsætter uændret. Der er derfor ikke foretaget en habitatvurdering.

Det fremgår dog af Habitatdirektivets artikel 6 stk. 2 at bestående aktivitet ikke må medføre betydelige konsekvenser for direktivets målsætning. På baggrund af tallene i tabel 4 vurderer Sønderborg Kommune, at den uændrede drift ikke er i strid med direktivets målsætninger, idet totaldepositionen overholder kravene i tabel 3.

5.2 Lugt, støv, støj, transporter, fluer og skadedyr, affald, spildevand og driftsforstyrrelser

Ejer oplyser følgende om forurening og gener fra husdyrbruget:

Lugt: Kommunen har ikke modtaget klager over lugt fra ejendommen. Dyreholdet er ikke ændret siden godkendelsen er meddelt.

Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnligt for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Ved udbringning af husdyrgødning vises der så vidt muligt hensyn til omkringboende ved at tage højde for vindretning, tætbeboede områder mm.

Støv: Der vil kunne forekomme støv fra bl.a. håndtering af halm, korn og foder samt ved intern transport. I forbindelse med udkørsel af gylle, vil veje blive rengjort for evt. jord mv.

Støj: Der er ingen ændringer til oplysningerne om støjkloder i forhold til det, der er beskrevet i miljøgodkendelsen på side 8.

Transporter: Til- og frakørsel til ejendommen sker via Bojskovskov.

Det skønnede antal transporter til og fra ejendommen fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Skønnede antal transporter til og fra ejendommen

Transporter	Antal/år
Gyllekørsel med 25 tons gyllevogn eller slangeudlægger	maks. 255*
Levering af smågrise (lastbil)	ca. 130
Afhentning af slagtesøer (lastbil)	ca. 52
Levering af foder (lastbil)	ca. 104
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 104
Afhentning af husholdningsaffald (lastbil)	ca. 26
Affaldscontainer (lastbil)	ca. 3
Kørsel til containerplads (personbil)	ca. 2
Levering af dieselolie (lastbil)	ca. 2
Indkørsel af halm (traktor og vogn)	ca. 1
Maksimalt i alt	maks. 679

* Afhænger af mængden der køres ud med slangeudlægger.

Herudover vil der blive kørsel i personbil i forbindelse med dagligt tilsyn med dyrene, dyrlægebesøg og andre kontroller (1-2 gange om dagen).

Hvorvidt f.eks. fodertransport og dyretransporter passerer tæt bebyggede områder, afhænger af den rute som hhv. foderfirma / chauffør vælger. Dette ligger udenfor ansøgers indflydelse.

Der vil normalt blive kørt gylle ud dels i marts/april/maj måned og dels i august måned afhængigt af afgrødevalg og vejret.

Størstedelen af transporterne sker indenfor normal arbejdstid (ml. kl. 7 og 18), mens der i forbindelse med udbringning af gylle og ved såning og høst vil kunne foregå transporter i aften- og nattetimerne.

Fluer og skadedyr: Der foretages fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, idet der benyttes godkendte strø- eller udvandingmidler.

Der er indgået aftale med Nomus om bekæmpelse af rotter og mus. Der er opsat ca. 25 kasser med rottegift rundt omkring på ejendommen.

Affald: Skønnede affaldsmængder fremgår af tabel 6.

Tabel 6. Skønnede mængder affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spraydåser	Foderrum	Egentransport	Skodsbøl containerplads	ca. 150 stk.	15.01.10	23.00
Medicinrester	Medicinrum	Egentransport	Apotek	Intet	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	Medicinrum	Egentransport	Apotek	ca. 1 boks	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	Medicinrum	Egentransport	Skodsbøl containerplads	ca. 50 stk.	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Marius Pedersen A/S	Kendes ikke	ca. 100 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Marius Pedersen A/S	Kendes ikke	ca. 50 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør	Foderrum	Egentransport	Skodsbøl containerplads	ca. 50 stk.	20.01.21	79.00
Jern og metal	Køres til Avnbølgård med det samme	Egentransport til Avnbølgård	Skrøthandler afhenter. Modtageanlæg kendes ikke.	maks. 1 tons	02.01.10	56.20
Brændbart affald	8 m ³ container ved maskinhuset	Marius Pedersen A/S	Kendes ikke	ca. 3 x 8 m ³	Afhængig af indhold	19.00
Døde dyr	Afhentnings-	DAKA	DAKA	knap. 200 enkelt dyr og	02.01.02	66.00

	plads			ca. 60 containere		

Markdriften sker med udgangspunkt i Avnbølgårdvej 10. Der er derfor ingen affald i form af spildolie, blyakkumulatorer, oliefiltre, bekæmpelsesmidler mv. Tom medicinemballage kommer i brændbart affald.

Døde dyr: Døde dyr placeres ved beplantning for enden af Bojskovskov vejen, se bilag 1, under kadaverkap og i plastcontainere. DAKA afhenter efter behov. Dyr til afhentning tilmeldes via telefon.

Der afhentes døde dyr ca. 2 gange om ugen.

Spildevand: Mængden af spildevand fra ejendommen fremgår af tabel 7. Mængden af regnvand er skønnet ud fra grundareal x 0,7 m³/m². Rengøringsvand og drikkevandsspild indgår i kapacitetsberegningen.

Tabel 7. Oversigt over type og skønnet mængde spildevand fra ejendommen

Spildevandstyper	m ³ /år	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	Indgår i kapacitetsberegningen	Gyllebeholder	Ingen
Spildevand fra stuehus	Ca. 200 m ³	Til vandløb 6, Adsbøl Bæk	Trix-tank
Tagvand fra bygninger	Ca. 6.000 m ³	Til vandløb 6, Adsbøl Bæk	Ingen
Regnvand fra grusarealer	Ca. 4.000 m ³	Nedsives på stedet eller udledes til vandløb 6, Adsbøl Bæk	Ingen

Driftsforstyrrelser eller uheld: Anlægget er indrettet på en måde, der bevirker at risikoen for at driftsforstyrrelser og uheld minimeres.

Gyllen løber enten med træk og slipsystem fra staldene til forbeholderen eller skræbes ud med linespil. Forbeholderen er placeret, så den er højere end gyllekanalerne så der ikke vil kunne ske overløb fra forbeholderen. Gyllebeholderen er uden fastmonteret pumper til overpumpning til gyllevogn, så udslip fra beholderen kun kan finde sted, hvis beholderen kollapser. I så fald vil gyllen løbe til lavninger øst og vest for gyllebeholderen. Skulle uheldet være ude, vil jord kunne doses sammen og gyllen suges/skræbes op. Se beredskabsplanen, bilag 3.

Tænd/sluk-knap til pumpen i forbindelse med forbeholderne sidder i staldene.

Der bliver anvendt gyllevogn eller lastbil med læssekran eller slangeudlægger, hvilket minimerer risikoen for spild i forbindelse med fyldning af gyllevogn.

I forbindelse med fx sygdomsudbrud med efterfølgende restriktioner over for svineflytninger eller slagteristrejke kan der ske en midlertidig ophobning af dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtemissionen fra stalden bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med påfyldning og brug af dieselolie forventes at være meget lille. Tankningen sker på befæstet areal, og der er ingen

afløbsriste til regnvandssystem i nærheden. Der forefindes altid sand eller andet materiale på ejendommen til opsamling/opdæmning af evt. spild.

Miljømyndighedens vurdering

Lugt: Det bemærkes, at der ikke er hjemmel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til at kræve beskyttelsesniveauet for lugt, jf. bilag 3, overholdt i forbindelse med en revurdering. Idet der ikke sker ændringer eller udvidelser af husdyrproduktionen i forbindelse med denne revurdering, forventes der imidlertid et uændret lugtniveau. Der er i godkendelsen stillet vilkår til ventilationen – vilkår 2.1 til 2.5. Disse vilkår videreføres uden ændring.

Støv og støj: Driftsforholdene på ejendommen er ikke ændret siden godkendelsen blev meddelt. Der er heller ikke indkommet klager over den nuværende drift. Der er i godkendelsen stillet vilkår om, at arealer og anlæg skal vedligeholdes (vilkår 1.13). Der er i godkendelsen stillet vilkår til støj – vilkår 4.1 - 4.5. Disse vilkår udskiftes med et samlet opdateret støjvilkår, vilkår 4.1.

Transporter: Revurdering meddeles i medfør af Husdyrbrugsloven. Der kan derfor kun stilles vilkår til, hvilke udkørselsveje på ejendommen, der må benyttes og hvornår. Sønderborg Kommune vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke er nødvendigt at stille sådanne vilkår. Færdselsloven regulerer kørsel på offentlige veje.

Sønderborg Kommune gør i øvrigt også opmærksom på afgørelse J. nr. MKN-130-00045 af 28. september 2010 fra Miljøklagenævnet. Det fremgår af denne afgørelse, at: ”Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug”.

Fluer og skadedyr: Vilkår 1.12 om at der overalt skal føres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse videreføres.

Affald: Der opbevares ikke olie, kemikalier eller restprodukter heraf på ejendommen. Der stilles derfor ikke vilkår til opbevaring, håndtering samt bortskaffelse heraf.

Der er stillet et enkelt vilkår til opbevaring af døde dyr – vilkår 5.1. Dette videreføres. Vilkåret vurderes at være tilstrækkeligt til at forhindre gener for omgivelserne.

Virksomheden skal desuden være opmærksom på, at alt affald skal opbevares, transporteres og bortskaffes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser herom. Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier Forskrift 1/2011*
- *Regulativ for erhvervsaffald, 2011*
- *Regulativ for husholdningsaffald, 2011*
- *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*

Undtaget er dog bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*, som ikke gælder godkendelsespligtige virksomheder, og dermed ikke for denne ejendom. For at sikre, at der ikke sker forurening på ejendommen i forbindelse med opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier, stilles der vilkår herom. Vilkårene vil være i over-

ensstemmelse med bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*.

Spildevand: De beskrevne spildevandstyper kan opdeles i sanitært spildevand, spildevand fra husdyrproduktionen samt uforurennet regnvand fra tage og omgivende arealer. Sønderborg Kommune vurderer, at når sanitært spildevand afledes til trixtank og videre til vandløb og når spildevandet fra husdyrproduktionen ledes til gyllebeholdere og uforurennet regnvand ledes til vandløb eller jordoverfladen, så sker afledningen miljømæssigt forsvarligt.

Driftsforstyrrelser og uheld: Det vurderes, at der kan være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af olie og bekæmpelsesmidler. Det er derfor vigtigt, at beredskabet straks tilkaldes ved uheld, der medfører forurening, og at miljømyndigheden orienteres efterfølgende. Det er dog stadig virksomhedens pligt at forebygge og afværge driftsforstyrrelser og uheld – ligesom det er virksomhedens pligt at genoprette den hidtidige tilstand (jf. miljøbeskyttelseslovens § 71).

Ejer har udarbejdet en beredskabsplan, se bilag 3. Der stilles vilkår om at beredskabsplanen minimum hvert andet år gennemgås og eventuelt rettes til, såfremt der er sket ændringer.

6 Bedst tilgængelig teknologi

6.1 Staldindretning

Det skal løbende sikres, at virksomhedens indretning og drift er baseret på anvendelse af bedste tilgængelig teknologi. Overholdelsen af kravet om anvendelse af BAT skal sikre, at forurening fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt.

Ejer oplyser følgende om staldindretning:

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der teknologiblade, og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Af BREF-dokumentet fremgår det, at følgende staldsystemer er BAT:

Staldsystemer for søer, løbeafdelingen og drægtighedsstalden:

- fuld- eller delspaltegulv med vakuumsystem nedenunder til hyppig fjernelse af gylle, eller
- delspaltegulv og en reduceret gødningskanal.

Staldsystemer for søer, farestalden:

En boks med fuldspaltede jern- eller plastikgulve og som har:

- en kombination af vand- og gødningskanal, eller
- et udskylningssystem med gødningsrender, eller
- en gødningsopsamler nedenunder.

Der findes p.t. 7 teknologiblade for stald- og opbevaringsteknik:

- Køling af gylle i stalde til søer og smågrise (1. udgave oprettet 26.01.2011)
- Fast overdækning af gyllebeholder (1. udgave, oprettet 11.11.2010)
- Råprotein i sofoder (1. udgave, oprettet 31.05.2011)
- Fosfor i sofoder (1. udgave, oprettet 31.05.2011)
- Svovlsyrebehandling af gylle i sostalde (1. udgave, oprettet 20.12.2010)
- Kemisk luftrensning med syre, sostalde (1. udgave oprettet 29.04.2011)
- Biologisk luftrensning, Dyretype: Søer (1. udgave oprettet 29.04.2011)

Endvidere findes der følgende BAT-blade:

- Faresti med delvist spaltegulv (106.02-51, revideret 11.11.2004)

Alle stalde er stalde med fuld eller delvis kumme og ”træk og slip”, hvorfor de lever op til BAT ifølge BREF-dokumentet. Oplysninger om de enkelte stalde fremgår af skema 81090.

Da de vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) er opfyldt med foderkorrektionen, er der ikke foretaget økonomiske beregninger for fravalg af andre teknologier.

Redegørelse for reovering af staldanlægget:

Der foretages løbende småreparationer. De eksisterende stalde forventes at kunne drives videre i ca. 20-30 år uden større reoveringer. Når staldene en gang skal gennemgribende reoveres, vil der blive taget højde for, hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemer.

Miljømyndighedens vurdering

Miljøstyrelsen har udsendt ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravæning (gyllebaserede systemer)”.

Ejers konsulent har beregnet emissionsgrænseværdien for produktionen ud fra vejledningerne. Emissionsgrænseværdien er baseret på, at produktionen foregår i eksisterende bygninger. Beregningen fremgår af bilag 2. Sønderborg Kommune kan tilslutte sig beregningen.

Der er frit metodevalg til at opnå emissionsgrænseværdien.

Der er redegjort yderligere for BAT under afsnittet 6.2 Fodring.

Sønderborg Kommune vurderer, at ejer har redegjort for Bedste Tilgængelige Staldteknologi og at projektet lever op til BAT.

6.2 Fodring

Ejer oplyser følgende om fodring:

Pt. anvendes 2 foderblandinger til søerne og der er tilsat fytase.

Der er behov for at korrigere på foderet til søerne for at leve op til BAT.

I "ansøgt drift" indtastes der derfor, at der maksimalt må benyttes 130,3 g råprotein pr. FE for årssøerne med en standard fravænningsvægt på 7,1 kg og 30 smågrise pr. årssø og 1.515 FE/årssø.

Bedriften vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Det vurderes, at der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder som fremgår af tabel 8 (jf. BREF).

Tabel 8. Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
So	Drægtighed	13-15	0,43-0,51
So	Diegivning	16-17	0,57-0,65

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

BAT for ammoniak:

Beregning af ammoniakemissionsniveauet jf. de "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravænnning (gyllebaserede systemer)" viser, at ammoniakemissionsniveauet maksimalt må være 2.792,20 kg NH₃-N pr. år.

Med de valgte virkemidler (foderkorrektio n og teltoverdækning af gyllebeholder) bliver emissionen fra staldene på 2.786,82 NH₃-N pr. år. Da stalden således lever op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for eksisterende stalde, skal der ikke redegøres for fravalg af BAT.

BAT for fosfor:

I forhold til de "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" ved hold af søer, er det Miljøstyrelsens udmelding, at emissionsgrænseværdien for fosfor fra sogylle må være på maks. 23,9 kg P/DE. BAT for fosfor beregnes derfor til 5.482,90 kg P ved 229,41 DE søer. Da normfodring vil medføre 5.502,05 kg, og dette kun er 19,15 kg over BAT-niveauet, svarende til en overskridelse på 0,35 %, antages det, at kommunen vil betragte dette som en bagatel.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at det er BAT-standard med hensyn til fodring for en produktion af den omhandlede størrelse, når foderet ligger indenfor de vejledende BAT-niveauer.

Ejers konsulent har beregnet emissionsgrænseværdien for det ansøgte projekt ud fra vejledningerne, se bilag 2. Sønderborg Kommune kan tilslutte sig beregningerne. Emissionsgrænseværdien er baseret på, at ansøgningen omfatter en eksisterende soproduktion. Beregningen viser, at produktionen må have en samlet emissionsgrænseværdi på 2.792,20 kg N per år.

Da produktionen har en ammoniakemission på 2.786,82 kg N / år lever det op til BAT. Se nedenstående tabel 9:

Tabel 9. Ammoniakemission

	Ammoniakemission, kg	Fosforudledning, kg
Emissionsgrænseværdier beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledning	2.792,20	5.482,90
Beregnet emission i www.husdyrgodkendelse.dk	2.786,82	5.502,05
Emissionsgrænseniveauet er overholdt med:	5,38	-19,15 kg
Eventuel overskridelse i %	-0,19	0,35

Natur- og Miljøklagenævnet har i flere afgørelser accepteret mindre overskridelser af BAT-niveauet fx i afgørelse NMK-132-00417 og NMK-131-00105.

Sønderborg Kommune vurderer således at en mindre overskridelse af BAT-niveauet for fosfor på 0,35 % kan accepteres. Overskridelsen vurderes til at være af underordnet betydning.

Sønderborg Kommune vurderer, at det er BAT-standard med hensyn til fodring for en produktion af den omhandlede størrelse, når foderet ligger indenfor de vejledende BAT-niveauer og når der anvendes fasefodring. Ejer har valgt at bruge foderkorrektion for at leve op til BAT. Der stilles derfor vilkår til virkemidlet.

Følgende vilkår til fodring medfører overholdelse af emissionsniveauet:

Maksimal kg N ab dyr for søer:

kg N ab dyr pr. årssø må maksimalt være: $((\text{FEso pr. årssø} \times \text{gram råprotein pr. FEso}) / 6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257) = ((1,515 \text{ FEso} \times 130,3 \text{ g råprotein}) / 6250) - 1,98 - (30,0 \text{ grise} \times 7,1 \text{ kg} \times 0,0257) = \mathbf{24,13 \text{ kg N}}$

For at kunne dokumentere, at det årlige maksimale kg N ab dyr er 24,131, stilles vilkår om, at indlægssedler fra indkøb af foder og råvarer skal gemmes mindst fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende. Derudover skal der foreligge dokumentation for foderforbruget i form af fx e-kontrol.

Der skal årligt laves en opgørelse af det faktiske kg N ab dyr i forbindelse med gødningsregnskabet. Denne opgørelse skal være tilgængelig ved de ordinære tilsyn.

For at leve op til BAT for management, stilles der vilkår om mængden af forbrugt foder skal noteres i en driftsjournal.

Det vurderes, at ejer anvender BAT i tilstrækkeligt omfang, hvis ovennævnte vilkår overholdes.

6.3 Energi- og vandforbrug

Energiforbrug:

Elforbruget dækker primært ventilation, belysning, gyllepumper, drift af foderanlæg, korn-tørring/beluftning ved behov, jordvarmeanlæg samt øvrige elektriske maskiner. Elforbruget fremgår af tabel 10.

Tabel 10. Skønnet elforbrug

Type	Forbrug jf. miljøgodk. 2006	Faktisk forbrug
El	Ca. 290.000 kWh	Ca. 270.000-300.000 kWh
Fyringsolie	Ca. 23.000 liter	0 l
Dieselolie	Ca. 10.000 l	Ca. 5.000 l

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2014 er elforbruget ca. 175 kWh pr. årssø. Hertil skal lægges øvrigt elforbrug i forbindelse med driften af bygninger og maskiner samt elforbrug til stuehus mv.

Forbruget ligger forholdsvist højt i forhold til normtallet. Med hensyn til tiltag til at nedbringe elforbruget se efterfølgende afsnit.

Siden 2006 er der etableret et jordvarmeanlæg, og efterfølgende er oliefyret sat ud af drift. Fyringsolieforbruget er derfor 0, mens elforbruget forventes at stige.

Ejer oplyser følgende om energibesparende foranstaltninger (BAT):

Ventilationssystemerne i de forskellige stalde er uændrede i forhold til oplysningerne i miljøgodkendelsen fra 2006.

Ventilationen er automatisk styret og op- eller nedjusteres automatisk efter behov. Der foretages jævnligt inspektion, og ventilationskanaler bliver rengjort efter hver tømning af sektionerne.

Lyset er tændt i staldene i løbet af dagen i forbindelse arbejde og med fodring samt efter dyrenes og driftsformens behov. Der er dels manuel styring af belysningen og dels timer/sensorstyring af belysning. Staldene får en del dagslys gennem vinduer og ovenlys (drægtighedsstald 15).

Det overvejes, om en del af belysningen skal udskiftes med LED-belysning, og om der evt. skal etableres mere strømbesparende ventilation.

På ejendommen er der etableret et solcelleanlæg. Al strøm sælges pt., men når solcelleanlægget har kørt i 10 år, forventes det, at anlægget vil blive benyttet som strømforsyning for ejendommen i det omfang det er muligt, hvorefter behovet for at købe strøm udefra vil reduceres til de perioder, hvor solcelleanlægget ikke kan producere tilstrækkeligt strøm.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vandforbrug:

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vådfoder, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold samt forbrug i boligen. Derudover skal lægges vand til vask af maskiner og andet udstyr og vand til marksprøjtning.

Det skønnede vandforbrug fremgår af tabel 11.

Ejendommen forsynes med vand fra Avnbøl/Ullerup vandværk.

Tabel 11. Skønnet vandforbrug

Type	Forbrug
Samlet vandforbrug	Ca. 7.000 l

Ejer oplyser følgende om vandbesparende foranstaltninger (BAT):

Stalden sættes i blød i koldt vand inden vask. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand og staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand, hvilket også er vandbesparende.

Det er ikke udarbejdet egentlige planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion undersøges for eventuelle lækager med efterfølgende igangsætning af reparation.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af iblødsætningsanlæg og vask med højtryksrensere og brug af drikkeventiler over foderkrybber).

Miljømyndighedens vurdering

Det gennemsnitlige beregnede årlige elforbrug for en tilsvarende produktion er ca. 180.000 kWh. Hertil kommer elforbruget til driften af den øvrige ejendom. Det vurderes, at elforbruget på ejendommen ligger lidt over normtallene. Dette kan skyldes brugen af jordvarmeanlægget. Ved brug af jordvarmeanlægget stiger elforbruget noget, hvorimod fyringsolieforbruget er reduceret til 0.

Ventilationsarrangementerne er af ældre dato og derfor mere energiforbrugende end nyere anlæg. Der stilles vilkår om, at der når ventilationsarrangementerne skal skiftes, skal der installeres lavenergi ventilation, vilkår 8.3.

For at sikre en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at ejendommen skal gennemgå et energieftersyn, hvis elforbruget overstiger 300.000 kWh. Energieftersynet er gratis og fås ved henvendelse hos elselskabet.

Der stilles vilkår om, at elforbruget skal overvåges og at besøgsrapporten fra et eventuelt energieftersyn skal sendes til miljømyndigheden. Der stilles også vilkår om, at hvis besøgsrapporten viser energiforbedringer, som via besparelse på el kan tilbagebetales indenfor to år, skal disse udføres senest to år efter modtagelsen af rapporten.

For at miljømyndigheden kan kontrollere elforbruget skal det dokumenteres, for eksempel ved fremvisning af elregning. Dokumentation skal gemmes mindst fem år og fremvises miljømyndigheden på forlangende.

Det fremgår at vandforbruget er ca. 7.000 m³ årligt.

I henhold til ”Håndbog for driftsplanlægning 2014” er det gennemsnitlige årlige vandforbrug for en tilsvarende produktion ca. 6.300 m³ vand. Herud over kommer vand til sprøjtning, vask af maskiner osv. Det vurderes, at vandforbruget på ejendommen svarer til norm-

tallene. For at sikre en god udnyttelse af vandressourcen stilles der vilkår om, at vandforbruget skal registreres, så forbruget kan overvåges – vilkår 8.3.

Hvis vandforbruget overstiger 7.000 m³ årligt, skal ejer indsende redegørelse til kommunen om, hvorfor vandforbruget er så højt og hvilke tiltag der planlægges brugt til at nedbringe vandforbruget.

For at sikre, at der sker en god udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om, at forbruget af vand skal registreres årligt, således det er muligt at følge forbruget og dermed lave en indsats, hvis forbruget stiger.

Det er miljømyndighedens vurdering, at virksomheden lever op til kravene til BAT for energi og vandforbrug, hvis ovenstående vilkår overholdes og virksomheden i øvrigt drives som beskrevet.

6.4 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gødningen håndteres som gylle. Gyllen opbevares i en gyllebeholder med dykket indløb.

Oplysninger om gødningsopbevaringsanlæg fremgår desuden af miljøgodkendelsen fra 2006.

Kapacitetsberegning:

Regnvand fra rampe på 15 m ²	11 m ³
1.012 søer i farestald i kassestier á 1,72 tons pr. dyr	1.741 m ³
736 drægtige søer (løsgående) á 4,76 tons pr. dyr	3.503 m ³
<u>276 drægtige søer (individuel opstaldning) á 4,05 tons pr. dyr</u>	<u>1.118 m³</u>
I alt	6.373 m ³

Opbevaringskapacitet: Gyllebeholder på 6.000 m³. Dvs. opbevaringskapacitet på ca. 11 mdr. i gyllebeholder alene og uden fradrag for teltoverdækning.

Ejer oplyser følgende om bedste tilgængelige opbevaringsteknik:

Da der er tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er teltoverdækket

og beholderen vil blive kontrolleret ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Miljømyndighedens vurdering

Kommunens niveau for BAT, opbevaring af flydende husdyrgødning tager udgangspunkt i reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens Teknologiblad af 11.11.2010.

Hvis alle af de følgende krav til opbevaring er opfyldt vurderes opbevaringen at leve op til BAT:

Beholderne opfylder kravene i § 15 i husdyrgødningsbekendtgørelsen dvs. at:

- Det er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderens bund og vægge er tættest og beskyttede mod tæring
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – fortrinsvist hvert år.

Ejer har redegjort for bedste tilgængelig opbevaringsteknik.

Det vurderes, at der med 11 måneders opbevaringskapacitet er tilstrækkelig kapacitet på ejendommen. På dette grundlag vurderer kommunen, at der i fornødent omfang er anvendt BAT i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning.

Der er i godkendelsen stillet vilkår om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet – vilkår 1.3. Dette følger også af husdyrgødningsbekendtgørelsen, så vilkåret bortfalder.

6.5 Udbringning af husdyrgødning

Der bliver anvendt gyllevogn med læssekran eller slangeudlægger ved udkørsel af gylle.

Ejer oplyser følgende om bedste udbringningsteknik:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Gødningsmængden tilpasses de enkelte afgrøders behov og tilpasses evt. tilførsel af anden gødningstype.

Gødningen udbringes så vidt muligt umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst- og næringsstoffoptag forekommer, hvilket nedsætter fordampning og lugtgener, da planterne hurtigt optager den tilførte gødning.

Vedrørende udbringning følges de anvisninger (omkring snedækkede/ skrånende/ vandmættede/ oversvømmede arealer), der er angivet i BREF-dokumentet og som findes som generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

Der bruges normalt traktor og gyllevogn med slæbeslanger eller slangeudlægger, da det medfører for store afgrødeskader, at benytte nedfælder i voksende afgrøder. Hvis der udbringes på sort jord eller græs nedfældes gyllen.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Der vil derfor søges den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet samt at benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Der findes 6 teknologiblade for henholdsvis separering og nedfældning:

- Separering af gylle med dekantercentrifuge (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Separering af gylle med kemisk fældning (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Separering af gylle med skruepresse (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i sort jord (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i vinterafgrøder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i græsmarker (1. udgave, oprettet 24.11.2010)

Separering er på nuværende tidspunkt ikke aktuelt eftersom der er tilstrækkeligt harmoniareal. Nedfældning vil kun ske, hvis der er behov for at udbringe på sort jord eller græs.

Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid. En nedfælder har typisk 6-8 m rækkevidde, mens en gyllevogn med slæbeslanger har op til 24 m rækkevidde.

Miljømyndighedens vurdering

Kommunens BAT-niveau for udbringning af husdyrgødning er, at udgangspunktet herfor er husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der vurderes, at bedriften lever op til kravene for BAT for udbringningsteknik, når husdyrgødningsbekendtgørelsen efterlevs.

6.6 Management

Ejer oplyser følgende om management:

BAT indenfor management / godt landmandsskab er i BREF (referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Medarbejderne orienteres om vilkår i ejendommens miljøgodkendelse og eventuelle påbud i forbindelse med revurderingen.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber for både brug af handelsgødning og husdyrgødning.

Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnligt for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Der føres ikke løbende journal over energi- og vandforbrug, men begge dele opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Dog følges energiforbruget løbende på nettet uden at dette noteres ned.

Ved udbringning af husdyrgødning vises der så vidt muligt hensyn til omkringboende ved at tage højde for vindretning, tætbeboede områder mm.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der er ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men de ansatte sendes på relevante kurser, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere.

Miljømyndighedens vurdering

Ejer har redegjort for implementeringen af BAT i forhold til Management. Der er stillet en række vilkår i de øvrige BAT-afsnit: der skal bl.a. registreres vand-, el- og foderforbrug.

Endvidere er der stillet vilkår om at beredskabsplanen skal opdateres minimum hvert 2. år. Kommunen vurderer, at ejer lever op til BAT for Management, når de enkelte vilkår efterleveres.

6.7 Samlet BAT-vurdering

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik i husdyrbrug. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Sønderborg Kommune vurderer samlet set, med baggrund i de enkelte redegørelser for BAT, at ejendommen med den nuværende drift lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er påbudt i forbindelse med denne revurdering i relation til BAT.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille vilkår om yderligere indførelse af bedst tilgængelig teknologi.

7 Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Annoncering ved indledning af revurderingen

For at give offentligheden lejlighed til at udtale sig, er der blevet foretaget en offentlig annoncering, da Sønderborg Kommune indledte revurderingen efter § 17. Annonceringen skete den 5. november 2015 på www.sonderborgkommune.dk og efterfølgende blev der kort orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Der var frist til at komme med kommentarer indtil d. 19. november 2015.

Der indkom ingen bemærkninger til indledning af revurderingen.

Partshøring

Et udkast til dette påbud er d. 5. november 2015 sendt i partshøring hos:

- Gårdejer Carl Christian Lei
- I/S Lei
- Rådgiver Ulla Pallesen

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 2 uger frem til og med den 19. november 2015.

Der indkom ingen kommentarer til udkastet.

Da Sønderborg Kommune vurderer, at revurderingen ikke omfatter ejendommens harmoniarealer, er der ikke foretaget en partshøring af ejere af forpagtede arealer og arealer med gylleaftaler.

Der er ikke foretaget en yderligere partshøring jf. Forvaltningslovens § 19, da påbuddene meddelt i denne revurdering ikke vurderes til at være til ugunst for parter. Dette skyldes, at vilkårene stillet i denne revurdering er skærpende i forhold til den oprindelige miljøgodkendelse.

Annoncering af afgørelse

Denne revurdering med påbud efter Husdyrloven er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 20. november 2015. Der er efterfølgende orienteret kort herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Denne revurdering er meddelt i overensstemmelse med kapitel 8 § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. december 2014. Påbuddene er udstedt med hjemmel i § 39 jf. § 41 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

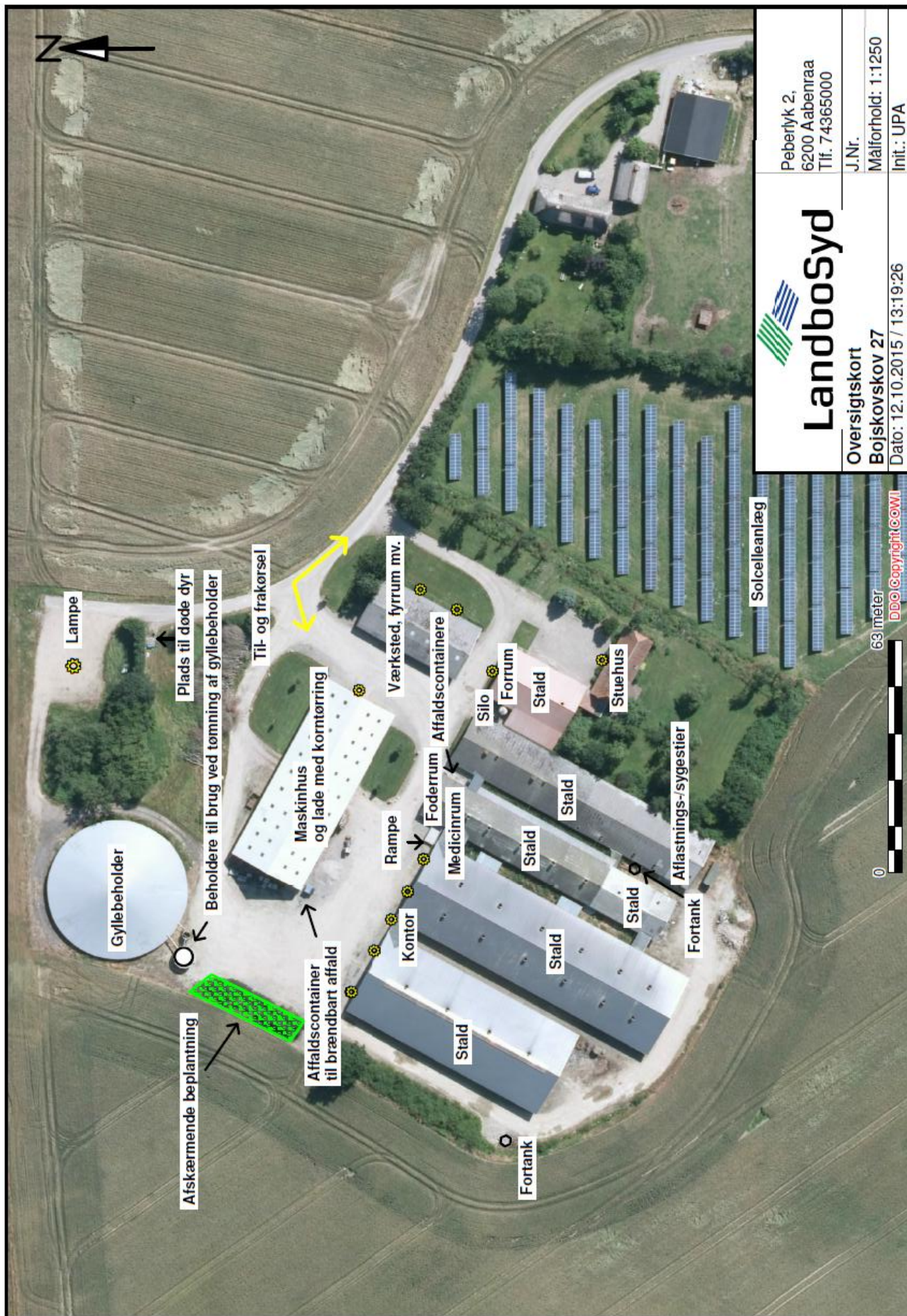
Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ejeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84 – 87.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes via Klageportalen på www.borger.dk. På www.borger.dk klikker du på fanen [Miljø og energi] i venstre side. Her vælger du først [Forurening] og derefter [Landbrug og forurening]. På siden 'Landbrug og forurening' klikker du på [Klag til Natur- og Miljøklagenævnet] under selvbetjening midt på siden. Her skal du logge ind med dit NemID og følge vejledningen. Du kan nu uploade dokumenter og billeder eller skrive direkte i et tekstfelt. Klagen sendes også automatisk gennem klageportalen til den myndighed, som har truffet afgørelsen.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 18. december 2015.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Landbosyd	Peberlyk 2, 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
	J.Nr. Målforhold: 1:1250 Init.: UPA
Oversigtskort Bojskovskov 27	Dato: 12.10.2015 / 13:19:26

63 meter
 DDO Copyright © OWI

BAT - beregninger, IT-2011

Bojskovskov 27

Eksisterende sotalde		Emissionsgrænseværdi		Samlet emission BAT		Emissionsgrænseværdi eksisterende stalde		Standardemissionsgrænseværdi		
Antal dyr	DE	0,75	1,74	759,00	480,24	1552,96	0,75	1,74	2,11	
1012	68,82	0,75	1,74	759,00	480,24	1552,96	0,75	1,74	2,11	
276	43,8	1,74	2,11	1552,96	0,00	0,00	1,43	2,48	2,48	
736	116,79	1,43	2,48	0,00	0,00	0,00	2,48	0,00	0,00	
Nye sotalde		Emissionsgrænseværdi		Samlet emission BAT		Emissionsgrænseværdi nye stalde		Standardemissionsgrænseværdi		Korrigeret
Antal dyr	0	0,7590	0,0000	0,00	0,00	0,00	0,7590	2,53	2,750	2,12
		0,0000						2,750		
								2,12		
Eksisterende smågræstalde		Emissionsgrænseværdi		Samlet emission BAT		Indretning i eks. smågræstal		Standardemissionsgrænseværdi		Korrigeret
Antal dyr	0	0,0413	0,0874	0,00	0,00	0,00	0,043	0,091	0,081	0,081
		0,0778	0,0413	0,00	0,00	0,00	0,081	0,043	0,145	0,145
		0,1393								
Nye smågræstalde		Emissionsgrænseværdi		Samlet emission BAT		Emissionsgrænseværdi nye stalde		Standardemissionsgrænseværdi		Korrigeret
Antal dyr	0	0,0352	0,0852	0,00	0,00	0,00	0,0366	0,0346	0,0326	0,0326
		500								
Eksisterende slagtesvinestalde		Emissionsgrænseværdi		Samlet emission BAT		Indretning		Standardemissionsgrænseværdi		Korrigeret
Antal dyr	DE	0,4252	0,3827	0,00	0,00	0,00	0,4	0,425186363	0,425186363	0,4
	0	0,3295	0,3827	0,00	0,00	0,00	0,36	0,382667726	0,382667726	0,36
	0	0,4252	0,4252	0,00	0,00	0,00	0,31	0,329519431	0,329519431	0,31
		0,4252	0,4252	0,00	0,00	0,00	0,36	0,382667726	0,382667726	0,36
		0,4252	0,4252	0,00	0,00	0,00	0,4	0,425186363	0,425186363	0,4
		0,4252	0,4252	0,00	0,00	0,00	0,45	0,478334658	0,478334658	0,45
Nye slagtesvinestalde		Emissionsgrænseværdi		Samlet emission BAT		Emissionsgrænseværdi nye stalde		Standardemissionsgrænseværdi		Korrigeret
Antal dyr	DE	0,3189	0,3189	0,00	0,00	0,00	0,3	0,31889772	0,31889772	0,3
		480					0,3	0,31889772	0,31889772	0,3
		229,41					0,255			0,21
Kontrol	DE Sum									

Samlet BAT-niveau, Kg N 2792,20 Skema 81090 med standard: 3102,99 310,79 11,13

Med teltoverdækning og 130,3 g råprotein pr. FE ved 1.515 FE/årsso: 2786,82 -5,38 -0,19

Samlet BAT-niveau, Kg P 5482,90 Skema 81090 med standard: 5502,05 19,15 0,35

Fosfor:

Beredskabsplan

for

Bojskovskov 27, 6400 Sønderborg

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	34
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	35
OVERLØB AF GYLLE	36
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	37
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	38
STRØMSVIGT	39
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	40
BILAG A Kort over ejendommen.....	41
BILAG B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb	

12/10-2015

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i forrummet.

Kort materiale:

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Kemikalielager (bekæmpelsesmidler og handelsgødning)
- Dieseltanke (overjordiske)
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Evt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står på kontoret: 9770 2926.

Miljømyndighed	kontaktes på telefon 7376 7676 (mandag - torsdag kl. 10.00 - 17.00, fredag kl. 10.00 – 15.00)
Falck	kontaktes på telefon 7010 2030 dag eller nat
Brandvæsen	kontaktes på telefon 112 dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon 7011 0707 kl. 16.00 - 08.00 og lørdag, søn- og helligdage hele døgnet
Tandlægevagt	kontaktes på telefon 6541 4551 fra kl. 9.00 - 12.00 på lørdage, søndage og helligdage
Landbocenteret	kontaktes på telefon 7436 5000
Dyrlæge 2972 1919	SvineVet, Michael Agerley kontaktes på telefon 7352 1210 /
Foderstofforretning	DLG Sundeved kontaktes på telefon 3368 5381
Elektriker	Ole Jensen EI Service ApS kontaktes på telefon 4034 1595
VVS	C.A. Jensen ApS kontaktes på telefon 7468 5306
Ventilationsfirma	Skov A/S kontaktes på telefon 7217 5555

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand.

Er der tilskadekomne – hvor mange?

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt Carl Christian Lei på 2020 1195 eller Sten Küseler 2164 4065.

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskort.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.

Hvor det brænder.

Brandens omfang.

Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan afhjælpe situationen:

7 pulverslukkere

OVERLØB AF GYLLE

INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112

Oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt Carl Christian Lei på 2020 1195 eller Sten Küseler 2164 4065.

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 7376 7676.

Hvis gyllebeholderen mod forventning skulle kollapse, vil gyllen løbe mod henholdsvis syd-vest og sydøst og samle sig i lavninger i markerne, hvorfra gyllen kan pumpes/graves op. Jord kan evt. doses op, så gylle forhindres i at gyllen spredes over et større areal.

Der kan være risiko for, at gylle kan nå afløbsristene nord for staldene. Ristene kan fx dækkes over med sække og der kan graves jord op og lægges ovenpå, for at blokere afløbene.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Frontlæsser (står i værkstedet)

Rendegraver (står normalt på Avnbølgårdvej 10)

KEMIKALIE- OG OLIESPILD

INSTRUKS

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt Carl Christian Lei på 2020 1195 eller Sten Küseler 2164 4065.

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 7376 7676.

Forsøg opdæmning for at undgå, at kemikalier eller olie spredes over et større areal. Vær opmærksom på, at spild ikke løber til riste til overfladevandssystem. Er der risiko herfor, kan ristene fx dækkes over med sække og der kan graves jord op og lægges ovenpå, for at blokere afløbene.

Opdæmningen kan foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Sand (ligger ved den vestlige gavl af maskinhuset ud mod gyllebeholderen)

Frontlæsser (står i værkstedet)

Rendegraver (står normalt på Avnbølgårdvej 10)

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. er vist på kortet over ejendommen.

Vand:

Hovedhane sidder i brønd i gårdspladsen ved stuehuset (se kortbilag).

Elektricitet:

Hovedeltavlen sidder i værkstedet. Herudover er der en række andre eltavler (se kortbilag).

Der er både automatsikringer og amperesikringer. Nye amperesikringer opbevares ved elskabene.

STRØMSVIGT

INSTRUKS

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til SE (Syd Energi) på tlf. 7011 5000.

Nødopluk sker automatisk.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

INSTRUKS

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon, således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

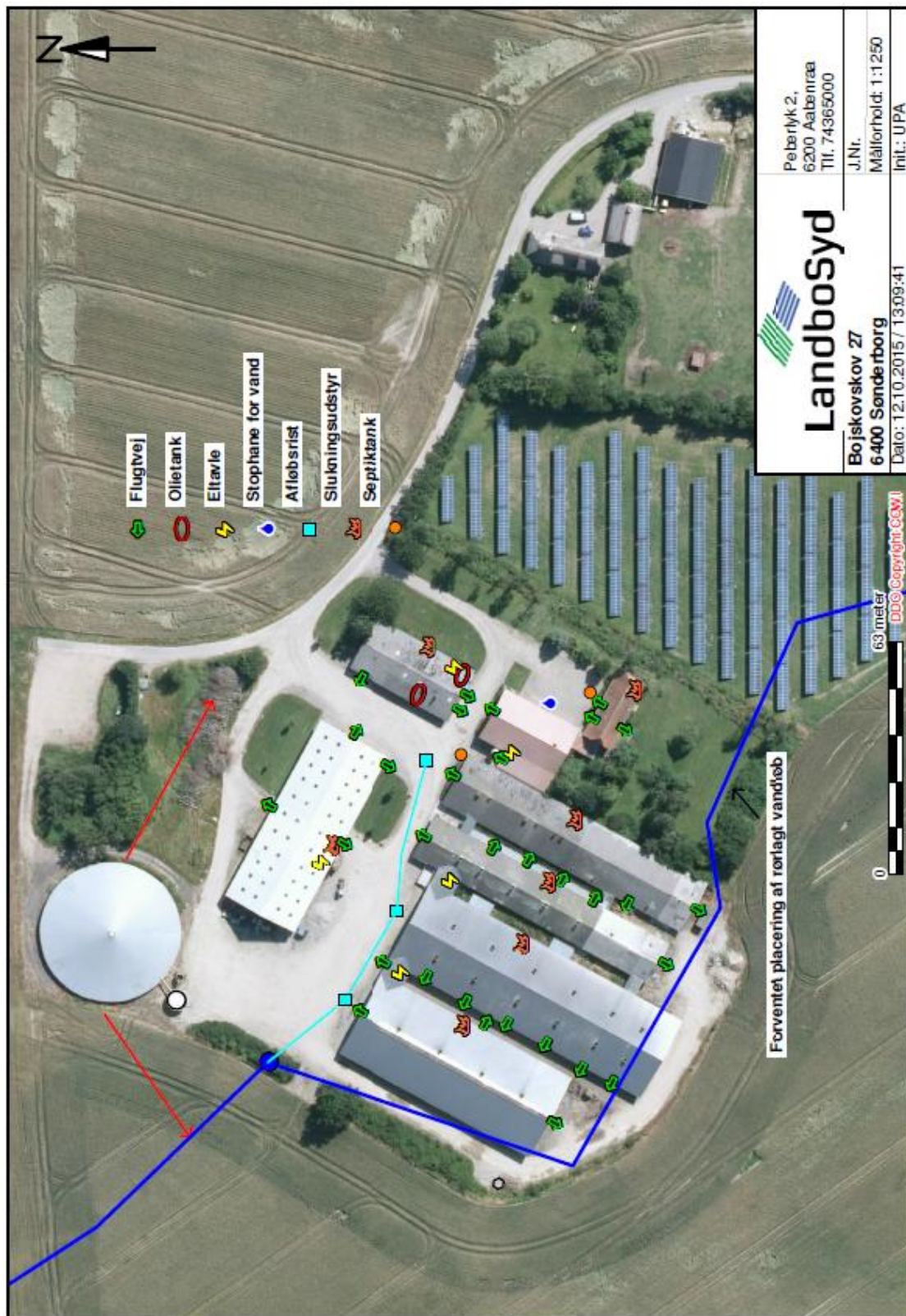
Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

BILAG A Kort over ejendommen

Landbosyd Bojskovskov 27 6400 Sønderborg	Peberlyk 2, 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
	J.Nr. Mållorhold: 1:1250 Init.: UPA
Dato: 12.10.2015 / 13.09.41	

63 meter
 DBO Copyright © 2011

Forventet placering af rørlagt vandløb

BILAG B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb

